

ΝΙΚΟΣ

hi-fi

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1988
ΤΕΥΧΟΣ 185
ΔΡΧ. 250

FOETUS

IVO • SNAKEFINGER • ΑΡΛΕΤΑ

11 ΧΡΟΝΙΑ BINTEO

ΕΡΕΥΝΑ ΑΓΟΡΑΣ:

ΟΙ ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ Hi-Fi

ROCKMAN
LUXMAN LV-101
CAMBRIDGE AUDIO CD2

FÖTUS

©målats konstnärlab 88.

KYRIEΣ ΚΑΙ KYPIOI, Η ΕΞΟΧΟΤΗΣ ΤΟΥ ΤΟ ΕΜΒΡΥΟ

ΜΕΡΟΣ 1ο: ΤΑ ΕΝΝΕΑ ΔΕΚΑΤΑ

Μία φαν-ατική απόπειρα εξερεύνησης, μελέτης

και χαρτογράφησης του φαντασιακού σύμπαντος

του Εμβρύου.

Tou Μάκη Λαζαρόπουλου

Τοις λόγοις: ΤΟ ΕΜΒΡΥΟ

«Πώς να είναι κανείς Foetus;»
(Παράφραση απορίας του Μωρίς Μπλανάρ
για τον Ντε Σαντ)

Τι είναι ένα έμβρυο; Τι σημαίνει ένα έμβρυο;
Και προσέξτε, εδώ δεν μιλάμε για γονιμο-
ποιημένο ωάριο / δυνατότητα ζωής (embryo)
που τόσα συχνά πετσοκόβουμε σε
παγερά χειρουργικά σφραγεία, υποταγμένοι
στις σκοπιμότητες της δολοφονικής πολι-
τισμικής μας συνθήκης. Μιλάμε για ενα κα-
λοσχηματισμένο έμβρυο, με όλα λίγο - πολύ
τα λειτουργικά χαρακτηριστικά της ανθρώ-
πινης φυσιολογίας (foetus).

Τι είναι / σημαίνει το κουλουριασμένο έμ-
βρυο που χουζουρεύει στη μήτρα - πριν
την τελεσίδητη αποκοπή του από τον ομφά-
λιο λώρο και την εισοδό του στον κλοιό
αντικειμενοποίησης / αποξένωσης - για τον
εκ Μελβούρνης μουσικό μετενσαρκωτή του;
Θεωρημένο έξω από τις διαβρωτικές καθο-
ρίζουσες συνιστώσες κάθε μορφής, που θα

το τοποθετήσουν κάτω από την - για πολ-
λούς - σιδερένια πυγμή τους, το αμόλυντο
έμβρυο τη στιγμή που επιθεωρεί το εκτός
μήτρας βασιλείο του και σχεδιάζει το μέλ-
λον, είναι ουσιαστικά και πάνω απ' όλα ανε-
ξαρτησία και απροσδοριστία. Είναι υπόσχεση
ζωής προς άγνωστες κατευθύνσεις. Πλέο-
ντας μέσα στον ατελεύτητο ωκεανό των πι-
θανοτήτων, το έμβρυο δύναται θεωρητικά
(για κάποιους και στην πράξη) να επιλέξει
οιαδήποτε, επιλέγοντας τον εαυτό του.
Όπως κραυγάζει και ο Jim Thirwell, ο αυ-
τόκλητος μάνατζέρ του, «μπορώ να κάνω
οτιδήποτε θέλω, μπορώ να κάνω οτιδήποτε,
οτιδήποτε» ("Anything Viva!"). Μία κραυγή
χαρμόσυνη όσο και αγχώδης. Χαρμόσυνη,
γιατί διαπνέεται από έναν άνεμο ελευθερίας
και αυτεξούσιως στην επιλογή. Αγχώδης, για
τους ίδιους ακριβώς λόγους: Η ελευθερη-
και υπεύθυνη επιλογή του οτιδήποτε είναι
άγχος, η αυτεξούσια απόφαση αγωνία, άγχος
και αγωνία κατά την υπαρξιοτική έννοια των
ώρων.

Ας κάνουμε όμως μια μεταφορά της παρα-
βολής μας. Έμβρυο είναι ο κάθε άνθρωπος.
Όλοι έχουμε, ναρκωμένες ήστω, εμβρια-
κές δυνατότητες που μπορούμε να επανε-

φεύρουμε σβήνοντας τους ιστούς της εξάρτησης, επιλέγοντας και ορίζοντας τον κόσμο και τον εαυτό μας εκ νέου, και αλλάζοντας συνθέμελα τα πάντα. Υπενθύμιζόντας μας λοιπόν κάπι που τόσο χρειαζόμασταν, ο Thirwell διαδηλώνει πως έχουμε το έμβρυο στην ανάσα μας, και δεν μενει παρά να εμφυσήσουμε πνοή στον Αδάμ μας, δημιουργώντας τη ζωή μας. Συγχρόνως, για να μη λειψει και ο δεύτερος μεγάλος της οικογένειας Foetus, ξύνει το έμβρυο από τον τροχό που το έλιωσε, τον τροχό ενός εκτρωματικού επερονομικού πολιτισμού, για να εικονέψει με οργή τα τρίμματα στα μούτρα όλων μας.

Ένας ετοιμόγεννος Θεός παίρνει τον κόσμο στις πλάτες του: κάπως έται θα πρέπει να ένιωθε ο νεαρός James G. Thirwell, λυόμενος από τα δεσμά της Αυστραλίας και ταξιδεύοντας προς την Αγγλία στα 1978. «Έψυχα από την Αυστραλία γιατί δεν ήθελα να είμαι εκεί, δεν επέλεξα να γεννηθώ εκεί, δεν ήθελα να μείνω εκεί. Εφτασε η ώρα που ένιωσα πην αγάκη να φύγω και ν' αρχίσω φρέσκος σ' έναν τόπο που να μην έχωραν και να βγάλω μέσα από πολὺ απομόνωση αυτό που ήθελα να κάνω. Εζήσα λίγο στο Λονδίνο και μορφοποιήσα το θεϊκό πλάνο της κυριαρχίας μου». Έτσι λοιπόν το έμβρυο επιλέγει και τη μήτρα του, μια μήτρα που θα θυμάται και μετά την αποκοπή, πότε σαν ιερό τόπο προσκυνήματος ή βεβήλωσης, πότε σαν χαμένη πατρίδα, και πότε σαν φρούριο προς εισβολή.

ΖΩΣ ΛΟΓΟΣ: ΤΟ ΘΕΙΚΟ ΠΛΑΝΟ

«Είμαι Θεός, Θεός, Θεός... ο θεϊκός εγκέφαλος»
Wiseblood "Godbrain"

Μα διαβάσαμε σωτά: «Θεϊκό πλάνο... Θεϊκός εγκέφαλος!». Βεβαίως διαβάσαμε σωτά. Το επαναλαμβάνει μάλιστα συχνότατα σε δίσκους και σε συνεντεύξεις. Άλλωστε, πώς θα χαρακτηρίζονταν κάποιος που ορίζει και επιλέγει τη ζωή του μέσα στο τερατώδες πλέγμα ορατών και αοράτων σχέσεων εξουσίας που μας περιβάλλουν; Στις κοινωνίες μας, το αυτεξούσιο ακόμα συγκαταλέγεται στις θεικές ιδιότητες.

Ο Jim Thirwell ανήκει στη μεγάλη παράδοση προμηθειών θεοκτόνων, σαν τους Ντοστογιεφσκικούς ήρωες (με εξέχοντα τον αειμνηστό λογικό αυτόχειρα - Θεό Κιρίλωφ, σαν τον Νίτσε, τον Μπακούνιν, τον Σαντ... Σε τούτη την παράδοση, η ανθρώπινη ελευθερία είναι ασυμβίβαστη με την υπαρξη του παντοκράτορα Θεού). Η θρησκευτική πίστη στην απουσία του θεού γεννά τη θρησκευτική πίστη στη θεότητα του ανθρώπινου υποκειμένου, ή και αντίστροφα, η θρησκευτική πίστη στην ελευθερία αποδεικνύει την μη - υπαρξή του Θεού. Η τόσο μεγαλόστομα διακηρυγμένη αποτία στον πανάγαθο συχνά αντικαθίσταται από μια γκροτεσκα απεικόνιση μονομαχίας ανάμεσα στον επίδιο άνθρωπο - Θεό και τον κακόβουλο δημιουργό που αιφνίς επανεμφανίζεται ως υπαρκτός («είμαι πολύ κοντός για να γρονθοκόπηθώ με τον Θεό» λέει ο Foetus στις μάυρες του).

Τέλος, το παράδοξο ενός Θεού που πασχίζει να αποδειξει τη θεότητά του...

Αυτοκτονώντας ο Κιρίλωφ, γράφοντας βιβλίο ο Νίτσε, βγάζοντας δίσκους ο Foetus... Ο τελευταίος παρουσιάζει στο έργο του μια νευρωτική εμφονή με το θείο. Ο Θεός του πότε είναι ο οργισμένος, μνησικάκος Θεός

των Ιουδαίων που τιμωρεί δίχως έλεος τον αμαρτωλό ήρωα του τραγουδιού, πότε εξαφανίζεται παραχωρώντας τη θέση του στον θριαμβεύοντα Θεό - Foetus. Ο εγκληματίας, ο εσταυρωμένος, ο πεπτωκός αγγελος, ο Σατανάς, εκείνος που υποφέρει την οιωτή του Υψητού, ο βλάσφημος που περνά από τα ατέρμονα βασανιστήρια της κόλασης συλλογιζόμενος βλοσφύρα τα λάθη του, είναι μερικοί από τους μανδύες που φορά ο Foetus πριν αυτοδοσατεί στην ύστατη βεβήλωση, υφαρπάζοντας τον τίτλο του Δημιουργού και βροντοφωνάζοντας «είμαι θεός». Αν δεν το καταλαβατε ακόμα, η λέξη Foetus (έμβρυο) δεν είναι παρά ευφημισμός για τη λέξη Θεός.

Σε σχέση τώρα με το «θεϊκό πλάνο κυριαρχίας», προλαβαίνοντας τις τυχόν δικαιολογημένες υποθέσεις σας πως - έχοντας γνωρίσει σχετική «επιτυχία» - ο Thirwell καβάλησε το καλάμι, για σας πούμε πώς άστον ο Foetus καβαλώσει το καλάμι δεν τον ήξερε ούτε η σπιτονοικούρα του! «Τα εμπορεύματά μας είναι απαραίτητα στον καθένα... ο περισσότερος κόσμος απλά δεν το έρει ακόμα», έλεγε σ' ένα από τα δελτία τύπου της Self Immolation («Αυτοπυρόληση», προσωπικό label του foetus) ήδη από παλιά. Όταν έπαιξε σαξόφωνο στην Αθηναϊκή συναυλία των Birthdays Party (Σεπτ. 1982) παρακάλεσε δημοσιογράφο μουσικού περιοδικού να μην αποκαλύψει το όνομά του, λες και επρόκειτο για τον Τζαγγέρ Ινκόγιντο. Εκείνη την εποχή είχε μόλις κυκλοφορήσει στο δεύτερο LP του ("Ache") και σχεδόν κανείς δεν είχε ακούσει για την οικογένεια Foetus.

Η μετριοφροσύνη ποτέ δεν φιογύραρε στο πάνθεον των αρετών του ως μουσικού δημιουργού. Αντίθετα, ήδη πριν το «καλλιτεχνικό» του έσκιννα, θα πρέπει να ήταν ένας επτημένος, μεγαλόστομος και αλλαζονικός νεαρός που κατέστρωνε ένα μακρόπονο πλάνο για να κατακτήσει τα αυτιά των ανά την υφήλιο ακροστηρίων, «κάνοντας τους καλύτερους δίσκους στους οποίους έγιναν ποτέ», όπως δηλώνει και ο ίδιος. Και οντώς το μακρόπονο πλάνο υπήρχε: Σε μεγάλο βαθμό οι 13 ονομαστικές μεταμφιεσίες και οι δίσκοι του Thirwell είχαν προσχεδιαστεί και προαναγέλθησε από τις αρχές της δεκαετίας (ιως και από πιο πριν σαν αρχικές ιδέες όπως αυτή του F.A.T.). Ακόμη και οι Foetus Flesh, που στην πορεία μετονομάστηκαν Wiseblood αστού για λόγους που θα εξηγήσουμε πιο κάτω. Πολλοί του δίσκοι προσαναγέλλονται αρκετά πριν, εν ειδεί συγκεκριμένου χρονιδιαράματος, που κάποιες φορές δεν τηρείται για «τεχνικούς λόγους». Το πιο κραυγαλέο παράδειγμα σχεδίασμού είναι το τρίτο LP "Foetus On The Beach" που ήρ

από το 1984 έχει εξαγγελθεί για τα τέλη του 1989!!! Και εδώ ο Thirwell είναι φορέας μιας τρομακτικής καινοτομίας. Η μόνη «ανάλογη» περιπτώση ανθρώπου στο χώρο του ροκ, που κάνει μακρόχρονα πλάνα του έργου του, είναι αυτή του Robert Fripp με τα "Drive to 1981" και "Incline to 1984". (Βέβαια, τα πλάνα του Fripp έχουν τη χροιά επιστημονικής μελέτης που φιλοδοξεί να προβλέψει και να επηρεάσει τις μουσικές φόρμες των αντίστοιχων περιόδων).

Έτσι το έμβρυο, έχοντας συνειδηση του αυτεξούσιου του, προετοίμασε την εφόρμηση του στην εξωμήτρια ακτινοβολία ακολουθώντας το πρότυπο μιας μυθολογικής θείκης δημιουργίας. Η θείκη του διάσταση θα εκφραζόταν κυρίως μέσα από τον γιγαντιαίο πηγαδιό της δημιουργίας του και την ασυμβίβαστη εμμονή στη μοναχικότητα. Όμως εδώ η ολισθηρότητα του χαρτού πρόδωσε πράγματα που θα γράφονταν στους επόμενους λόγους. Άλλα ίσως είναι καλύτερα, καθώς μας προσφέρεται η δυνατότητα να αναφερθούμε λίγο στη δύομηση αυτού του κειμένου.

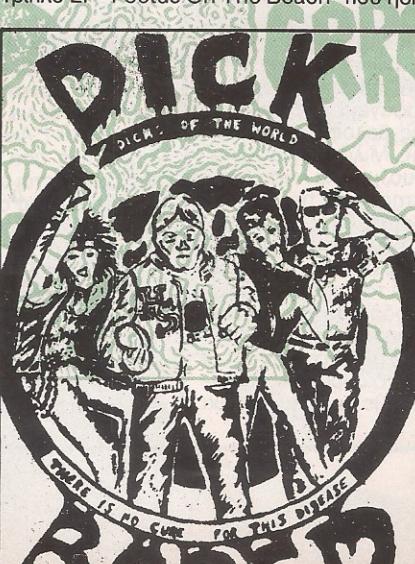
Η μορφή του δεκαλόγου που επιλέγαμε, για να ικανοποιήσουμε τους λάτρεις των μαθηματικών μεγεθών και να συνταχθούμε με το «αντικείμενό» μας που προτιμά τα LP με 10 τραγούδια - προφανώς παραπεμπόντας στις 10 εντολές, που συστηματικά παραβάζει - είναι απόλυτα αυθαίρετη. Τα δέκα μέρη - λόγοι του κειμένου, όχι μόνο δεν αντικατοπτρίζουν «αποκλειστικά και περιεκτικά» δεκα ξέχωρες όψεις του «αντικείμενου», αλλά αντιθέτα χύνονται το ένα στο άλλο φτιάχνοντας ένα κοκτέλι που εσείς θα κρίνετε αν είναι ευγεστό. Είποτες, αντιπόστατος θα ήταν ο ισχυρισμός πως οσα λεγονται σ' αυτό το κειμένο εξηγούν εξαντλητικά και αντικειμενικά το πολύπλοκο έργο του Foetus. Αποτελούν απλά «ιδέες / κλειδιά» που ίσως να ανταποκρίνονται σε «τάσεις / πόρτες» αυτού του έργου, και συμμερίζονται τη μοιρά κάθε κατηγοριοποίησης, δηλαδή την υποκειμενικότητα. Αν είναι σωστή η απωνη πως δεν είμαστε οι κούκλες ενός εγγαστριμυθού Θεού (κι εδώ μπορείτε ν' αντικαταστήσετε το Θεός, με τα: ιστορική νομοτέλεια, οικονομικοί νόμοι, λόγος, Έντοπικά, Όν, ανθρώπινη φύση και ότι άλλο προαιρείσθε), τότε οι κρίσεις μας - ιδιαίτερα για ζητήματα τέχνης - είναι λίγο - πολύ αυθαίρετες και γνωρίζονται το μπορούμε να προχωρήσουμε στον Επόμενο Λόγο.

ΖΩΣ ΛΟΓΟΣ: Ο ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΣ

«Σ' αυτό το σύμπαν η δημιουργία είναι ο μόνος τρόπος για να διατηρήσεις την συνείδηση σου και να προσδιορίσεις τη γεγονότα. Το να δημιουργείς σημαίνει πως ζεις δύο φορές».

Άλμπερ Κάμι

Η ουσία της θεότητας του Foetus συμπυκνώνεται σ' ένα δίπολο. Μιλήσαμε ήδη λίγο για τον αρνητικό πόλο. Το αυτεξούσιο, θεωρημένο πέρα από ένα δίκτυο αξιών, μεταφράζεται σε έλλειψη εξάρτησης από εξωσυνειδησιακούς παραγόντες. Ελλειψη εξάρτησης όμως για ποιόν λόγο; Αφ' ενός για την ιδιαίτερη της την χάρη και αφ' επερό του για δημιουργία. Το αντίστροφο είναι εξίσου αληθινό. «Όπως λέει και ο Καμύ, «δημιουργώντας δίνεις μια μορφή στο πεπραμένο σου». Ετσι όλα αλληλοστηρίζονται. Σαν έμβρυο, σαν Θεός, σαν δημιουργός...

Σε κάθε δίσκο του Foetus μάς δηλώνεται επίμονα πως σ' όλα τα τραγούδια η σύνθεση, η παραγωγή και η εκτέλεση ανήκει στον ίδιο. Καθόλου άσχημα, για κάποιον που ισχυρίζεται πως δεν ήξερε να πάιζε όργανα όταν ξεκίνησε, αλλά έμαθε σιγά - σιγά στο δρόμο. Αποφασίζοντας, με συνέπεια προς τις έμμονες ιδέες του, να φέρει σε πέρας εντοτιο γιγάντιο έργο μόνος του, ο Foetus συνοψίζει την έννοια της δημιουργίας στην ροκ μουσική τουλάχιστον. Το τίμημα αυτής της δημιουργίας είναι η μοναξία, μα μοναξία όμως απόλυτα επιθυμητή, καθώς χωρίς αυτήν το νοηματικό οικοδόμημα θα κατέρευε. Η προσήλωση στην ατομική αυτάρκεια του εμβρύου συναντά την ακραία της εκδοχή στην μετανομασία του αρχικού σχεδίου Foetus Flesh σε Wiseblood, λόγω της συμετοχής του Roli Mosimann. «Αποφάσισα ότι θα ήταν αμαρτία να συνδέω το όνομα foetus μ' οτιδήποτε άλλο πέρα από τις δικές μου ειδηλώσεις στη μουσική».

Για τους ίδιους λόγους οι συναυλίες του σαν Scraping Foetus Off The Wheel και You've Got Foetus On Your Breath, χαρακτηρίζονται από τη χρήση μαγνητοφωνημένων ταινιών και την παντελή απουσία «ζωντανών» οργάνων εκτός της φωνής. Αν μη τι άλλο, ο James Thirwell έχει το θάρρος να ακολουθεί με φανατισμό την ανέλειξη των ιδεών του ως τις ακραίες τους συνέπειες. «Δεν μπάρχει μυστήριο στην ανθρώπινη δημιουργία. Η θέληση δημιουργεί αυτό το θαύμα» λέει πάλι ο Άλμπερ Καμύ. Συμφωνούμε ως προς το δεύτερο σκέλος, ειδικά για τον συγκεκριμένο δημιουργό, αλλά δεν μπορούμε να μη ωριθσουμε τι δημιουργεί αυτή τη θέληση. Υπάρχουν, και ποιά είναι τότε, τα «κιανά και αναγκαῖα» αίτια που εξασφαλίζουν την εμφάνιση έργων σαν τον Foetus; Οποιαδήποτε απόπειρα θετικής απάντησης, «φωβάμαι» πως καταλήγει καμική. Εν τέλει η ανθρώπινη δημιουργία όπως και η θέληση είναι μυστήριο, ίσως το μεγαλύτερο και ουσιαστικότερο. «Έρχεται από βαθιά μέσα», όπως λέει και ο Clint Ruin.

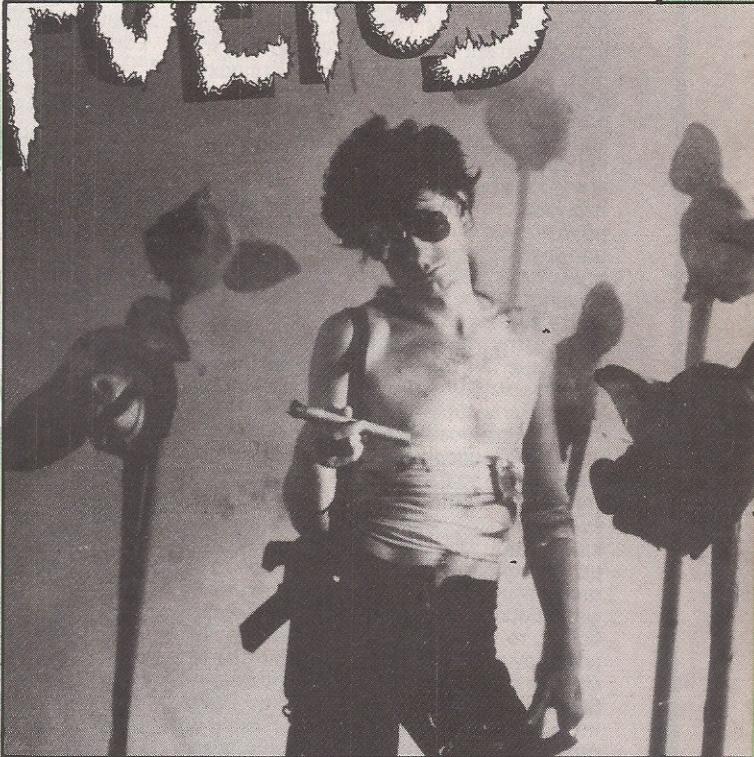
Όπως εγίνει και θα γίνει φανερό, ο James Thirwell είναι μπολιασμένος με μεγάλες δόσεις ιδεαλισμού. Οχι μόνο εξ αιτίας των νοηματικών χρωματισμών του αυτοδημιούργητου μέθου του, αλλά επίσης λόγω του εξωφρενικά μακρόχρονου σχεδιασμού της μουσικής του ζωής. Τούτος ο ιδεαλισμός εκφράζεται και μέσα από την διάδικσια που ιστορείται για να δημιουργήσει τα «προϊόντα» του. Το «Dirtdish» των Wiseblood δεν είναι «η ιδέα που γίνεται σάρκα», μάς λέει.

Σε αντίθεση με τους περισσότερους ροκ σύνθετες ο Foetus γράφει στο κεφάλι του, δίχως να λαμβάνει υπ' όψη του την προσαρμοστικότητα του υλικού για live εμφανίσεις, καθώς κατ' τέτοιο θα ήταν περιοριστικό. Στη συνέχεια η ιδέα μεταφέρεται σε χαρτί και αργότερα, με τη βοήθεια της τυχήσης, σε ταινία. Προσπαθεί να κρατήσει «μια ισορροπία ανάμεσα στη δημιουργικότητα την εποχή της ηχογράφησης και στην αρχική πρόσθεση».

«Ανακάλυψα...» μάς λέει «πως έχω κάνει τραγούδια που απειπούν επειδή απομακρύνθηκα από την αρχική πρόσθεση». Ο ιδεαλισμός του, που εκόλλωνται ακραία στο «Ναι!» με την άπωπη πως η πραγματικότητα αλλάζει στο μέτρο που αλλάζει και η συνείδηση, είναι ηθικής φύσεως - όσο κι αν φαίνεται παραδοξηνή η υπαρξη ένος θεού που δεσμεύεται από ηθικούς κανόνες (μην ξεχάμε όμως πως ο Foetus είναι άνθρωπος - Θεός). Οι όροι που μεταχειρίζεται για την

ιδια του τη μουσική είναι αυστηρά ηθικοί όροι. Έτσι λοιπόν, η δουλειά του «είναι η λιγότερα διεφθαρμένη... δεν είναι ποτέ διεφθαρμένη, είναι η αγνότερη δυνατή... είναι απόλυτα αγνή, ειλικρινής και καλή... ηθικά έξοχη». Είναι μια αγνή έκφραση από βαθιά μέσα του, και δείχνει πως αντιλαμβάνεται τον εαυτό του, τον κόσμο, τα πάντα, λέει και καταλήγει: «Είναι πολύ κοντά μου (παύση) η δουλειά μου». Διαβάζοντας τα πάραπάνω πώς να μην τον δικαιολογήσουμε όταν δηλώνει πως του είναι δύσκολο να είναι αντικειμενικός και αναλυτικός σε σχέση με τη δουλειά του, καθώς δεν μπορεί να βγει έξω απ' αυτήν και να την παρατηρήσει. «Δεν έχω έλεγχο πάνω στην κατεύθυνση της καριέρας μου γιατί δε τη θεωρώ καριέρα. Είναι απλά το έργο που έχα κάνει και αντανακλά τη ζωή μου σε κάποια χρονική περίοδο», μάς πληροφορεί τέλος σε κάπως πιο χαμηλούς τόνους.

Ο Νους κατέχει τη βαρύνουσα θέση τόσο σαν μέσα όσο και σαν σκοπός. Τούτο εκφράζεται στις «δοκιμασίες» - «τιμωρίες» που υποβάλλει το σώμα του κατά τη διάρκεια των συναυλιών του, στην προσπαθεία του να ακριβολογεί στις συνεντεύξεις του (γεγονός ασυνήθιστο στο ροκ) και τέλος εκφράζεται κυρίως στην διαδικασία δόμησης της μουσικής του. Το εγκεφαλικό και διανοητικό στοιχείο - που επιτέλους δεν πρέπει να παρεξηγείται και να καταγγέλλεται αυταπάγγελτα ως ρασισματισμός - του Foetus δεν έχει την παραμικρή σχέση με την κλινική ψυχρότητας άλλων σύγχρονων δημιουργών» μουσικής για super - market κ.λπ. Οποιοδήποτε κομμάτι του αρκεί για να πεισει. Η Μανία αναβλύζει από το βινύλιο, προκειται ούμως για μια μανία «μανιωδώς» ελεγχόμενη. Μόνο ένας εγκέφαλος με παρφεξιονιστικές νευρώσεις, κινούμενος βέβαια από μια παλαβή θέληση και μερικές έμμονες

4ΟΣ ΛΟΓΟΣ: ΕΝΑΣ

ΠΕΡΦΕΞΙΟΝΙΣΤΗΣ

ΠΟΥ ΦΛΕΓΕΤΑΙ

«Θά δίνα όλον τον κόσμο για να μπορέσω να εκφράσω τις μισές ιδέες που κλείνω μέσα μου».

Edgar Allan Poe

«... να φέρεις σε πέρας τη σύγκρουση ανάμεσα στο μιαλό και το σώμα, να είσαι λιγότερο αναλυτικός και ενστικτώδης, ως αποκαταστήσεις μια ισορροπία ανάμεσα στο εγκεφαλικό και το βαθιά συναισθηματικό», έλεγε ο Foetus στον Biba Korf (ΗΧΟΣ Τ. 138) στα 1984. Δε νομίζουμε ότι οι παραπάνω προθέσεις χαρακτηρίζουν το έργο του, εκτός κι αν το «ενστικτώδες» και το «βαθύ συναισθηματικό» αναφέρονται στην αρχική έμπνευση. Άλλα κι αυτή την περίπτωση στο συναισθηματισμός θα ήταν ο αιτιολογικός συναισθηματισμός του σχιζοφρενούς που διεκπεραιώνεται από μια κοφτερή εγκεφαλικότητα. Εν τέλει, στη δουλειά του Thirwell

ιδέες, θα μπορούσε να υλοποιήσει ένα τόσο απαιτητικό, πολυσχιδές και βαρυφορτωμένο (ενορχηστρωτικά τουλάχιστον) μουσικό σχέδιο, χωρίς πην συνδρομή άλλων μουσικών. Ας φανταστούμε για λίγο αυτόν τον κοκκαλιάρη θεό μόνο του μέσα στο στούντιο, να χτίζει λίγο - λίγο, να κόβει, να προσθέτει, να διορθώνει για πολλούστη φορά, να ιδρώνει, να μανιάζει, να φλέγεται. Κι εδώ δεν έχουμε να κάνουμε μ' έναν μικρό Michael Oldfield, αλλά με κάποιον που ξεκινώντας δεν ήξερε από μουσικά όργανα, και μ' ένα υλικό που πυρακτώνει και πυρακτώνεται. Ναι, ο Foetus είναι μια σπάνια περίπτωση περφεξιονιστή που φλέγεται. Ελάχιστες αυτές οι περιπτώσεις στο ροκ, όμως αρκετές για να πεισούν πως ο περφεξιονισμός δεν σημαίνει απαραίτητα αιβασάνιστη επιδείξη τεχνικής και στείρα τοπία (Fripp, Captain Beefheart, Zappa οι αντιστοιχίες που αμέσως κρούουν τη μνήμη). Ο Thirwell είναι ίσως από τις ελάχιστες εξαιρέσεις στην πρόσφατη ροκ σκηνή. Ο ίδιος εξομολογείται πως είναι λεπτολόγος και σχολαστικός, προσέχει τις

λεπτομέρειες των δημιουργημάτων του και σπαστά πολύ χρόνο στο στούντιο τελειοποιώντας τα. Πάλι η αδιάκοπη προσπάθεια αναρρίχησης στον ουράνιο θόλο. Κι όταν πια έχει κατακτήσει την παράλογη νίκη του; «Την ψωνίζω με τη δουλειά μου. Κάνω τον εαυτό μου να κλαίει, να κλαίει ως στους μηρούς από ευτυχία!»

5ος ΛΟΓΟΣ:

ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΕ Η ΒΟΥΛΩΣΤΟ

«Δούλεψε, δούλεψε, είμαι η καλολαδωμένη μηχανή»
Foetus Über Frisco στο "Finely Honed Machine"

Ένα παλαβός περφεξιονιστής, λοιπόν, εκεί που κανένας δεν τον εψαχνε. Δεν είναι τυχαίος ο τίτλος του «Είμαι περιτριγυρισμένος από Ανικανότητα» ("Deaf"). Στη γλυκερή μετριότητα και την ανέμελη νυθρότητα της ποπ, ο Foetus αντιτάσσει την έμπρακτη άποψη πως η ζωή είναι δημιουργία και η δημιουργία ματώνει. Σε μια εποχή έκλειψης και διαπομπευτής των ουμανιστικών αξιών και ορμάτων, όπου οι καπιταλιστικοί ανταγωνισμός και «φιλοτομαρισμός» και η λουστραρισμένη μοναξιά φαίνονται να είναι η μόνη πραγματικότητα, σε μια εποχή άτακτης υποχώρησης (προσωνής ελπίζουμε) των συλλογικών ελευθεριακών κινημάτων που εκφράστηκαν κυρίως από τη νεολαία τις τελευταίες δεκαετίες, ο Foetus βρίσκει διέξοδο στην πικρόχολη δημιουργία του. « Έχουμε την τέχνη για να μην πεθάνουμε από την αληθεία» έλεγε ο Nίτσε και ο Foetus μάλλον συμφωνεί.

Έτσι αναπτύσσει μια ιδιότυπη «προτεσταντική θική» υπερεργασίας και παίρνει δίκαια τον παλιό τίτλο του James Brown σαν "The Hardest Working Man in Show Biz". Είναι ένας μανιακός της δουλειάς, ένας workaholic που λένε κι οι Άγγλοι. Ομόκεντρη με τα παραπάνω είναι η θητική του αποστροφή προς την αυτάρεσκη νυθρότητα, την ψευδοίσθηση της επιβεβλήμενης διασκέδασης, το νεκρό χρόνο. «Για μένα ήταν μια καινούργια εμπειρία να βγαίνω έξω όλη την ώρα και «να τη βρίσκω», αυτό το μυθικό «τη βρίσκω» για το οποίο μιλά όλη την ώρα ο κόσμος. Δεν κατάφερα να βρω τί ακριβώς ήταν βέβαια, βρήκα ότι ήταν ένα κενό, άδειο, χαζό κυνήγι. Είμαι μ' όλη μου την ψυχή υπέρ της ικανοποίησης και της πλήρωσης, αλλά δεν είμαι καθόλου οπαδός του «να τη βρούμε», λέει μιλώντας για την "high" κόλαση του χαρούμενου και βλαμμένου Los Angeles. «Γίτια να σκοτώνεις την ώρα σου, όταν μπορείς να σκοτώσεις τον εαυτό σου»; ρωτάει στο "Wash It All Off" και βιάζεται να υποδειξει: « Έχεις το έμβρυο στην ανάσα σου». Της ίδια ερώπηση κανείς κι αλλού, για να παροτρύνει αμέσως μετά: «Σχεδίασε τώρα την συνωμοσία σου». «Δημιουργήσε ή βούλωστο», λοιπόν- ορίστε το επιγραμματικό του πρόταγμα.

Ο ίδιος το εφαρμόζει και με το παραπάνω. Η ογκώδης δισκογραφία του (βλ. στο τέλος του κειμένου) τα τελευταία επτά χρονια προσλαμβάνει ακόμα μεγαλύτερο βάρος αγ σκεφτούμε τα όσα είπαμε περί περφεξιονισμού.

Και δεν είναι μόνο αυτή, καθώς εξ ίσου εντύπωσιακό είναι και το πλήθος των συμμετοχών του σε μουσικά σχέδια άλλων. Για του λόγου το αληθές, ορίστε μια λίστα απ' όσες έχουν υποπέσει στην αντίληψή μας*:

Παραγωγές στα "Scatology" και "Horse Rotorvator" των Coil, στο "Annie Hogan Plays Kickabye", στο "Crumb" και το "Drowning Of Lucy Hamilton" της Lydia Lunch, στο ομώνυμο των Fur Bible (μέλη των Gun Club) και των Bewitched (Bob Bert - πρώην ντράμερ των Sonic Youth, vuv Pussy Galore), και στο "Death Valley '69" των Sonic Youth. Συνθέσεις του, μερικές μοιρασμένες με άλλους, είναι τα "-Panic" και "Circles of Mania" των Coil, το "Wings Off Flies" του Nick Cave, το "A Million Manias" του Marc Almond, τα "Crumb" και "So Your Heart" της Lydia Lunch και η μουσική της ταινίας "The Manhattan Love Suicides" του Richard Kern ("Diabolus in Musica"). Στο "Right Side Of My Brain" του ίδιου σκηνοθέτη συμπρωταγωνιστεί με τη L. Lunch. Συμμετέχει ως μουσικός σε πολλούς απ' τους δίσκους που αναφέραμε, καθώς επισής και στο "Cop" των Swans, στο "Evol" των Sonic Youth, στο "The Moon Looked Down And Laughed" των Virgin Prunes, στη συλλογή "God And Fans" και σε τέσσερις - πέντε δίσκους των Nurse With Wound με σημαντικότερα τα "Brained By Falling Mason Ry" (που κάνει φωνητικά) και "Homotopy To Marie". Μαζί με τη Lydia Lunch συμμετέχουν στη συλλογή του Giorno "Better An Old Demon Than A New God" με το "What is it?", ενώ έχει κάνει επεξεργασία ήχου στις «έες - παλίες» ηχογραφήσεις της Lunch ("Hysterie", "Honeymoon In Red"), και στο σημαντικότατο "Strategien Gegen Architecture" των Einstuerzende Neubauten όπου έχει συμβάλει και στην επιλογή των κομματών. Ακυκλοφόρτο παραμένει το "Stink Fist" με τη L. Lunch, η συνεργασία του με τη Lunch και τον Cliff Martinez (Beefheart, 13.13 Red Hot Chilli Peppers) όπως και οι τρεις θρυλικές αμερικανικές εμφανίσεις των Immaculate Consumptives (Foetus, Lunch, Almond, Cave).

Φαίνεται πως ο Thirwell συμβαρολογεί ύστερα έλεγε πως η μακρόχρονη απομάκρυνση από το στούντιο των αρρωσταίνει. Η έκφραση «όποια πέτρα και να σηκώσεις θα τον βρεις από κάτω» δεν τηξει τόσο υπερβολική για τον Foetus και τη σύγχρονη «θορυβοποίο» ροκ σκηνή.

Μ' αφορμή μια ερώπηση για τη σχέση του με τους Nurse With Wound, λέει κάτι που ισχύει λιγό - πολύ για όλες τις συνεργασίες του. «Γενιά του θορύβου». Είναι πολύ περίεργο το δημιουργικό στοιχείο. Είναι δύσκολο να περιγραφεί. Πρόκειται για μουσική που φαίνεται σαν να πρέπει να γίνει. Κατασκευάζεται από μια ποικιλή απίθανων πηγών, από μια πληθώρα επεροκλήτων τεχνασμάτων, παραδείνων πραγμάτων και τελετουργικών συμβάντων που μάλλον θα ήταν παράνομα έχων από τις πόρτες του «στούντιο».

* Στις περισσότερες από αυτές τις συμμετοχές, δεν εμφανίζεται σαν Foetus ή Jim Thirwell, αλλά κάτω απ' την επωνυμία Clint Ruin.

6ος ΛΟΓΟΣ: ΕΝΑΣ

ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΜΕΝΟΣ ΑΛΗΤΗΣ

«Είπε πως πριν λίγες μέρες πιστεύεις στη βλασφημία σαν οδό προς τη σωτηρία, όμως τελικά δεν μπορούσες να πιστεύεις ούτε σ'

αυτό γιατί τότε αναγκαστικά θα πίστευες σ' αυτό που βλασφημούσες» από το "Wiseblood" της Flannery O'Connor

Μια επιφανειακή αντιμετώπιση του στιχουργικού υλικού του Foetus, ιως οδηγούσε στην αφελή άποψη πως πρόκειται απλά για έναν ακόμα άξεστο ρόκερ, έναν ακόμα τρελαμένο αλήτη που μας ταλαιπωρεί με σεξ, βία, χυδαιολογίες, ακατανοήσεις και αρωστημένες εικόνες. Αντίθετα, μια πιο οισβάρη προσεγγίση φανερώνει έναν εύστροφο και συναρπατικό λογοπόλο (ή και «λογοκόλόπο») ο οποίος, πέρα από τις δύολου ευκαταφρόνητες συγγραφικές ικανότητες που επενδύουν τους προσωπικούς του μύθους, διαθέτει ένα ευρύτατο πεδίο γνώσεων, όχι μόνο στη μουσική και στις υπόλοιπες τέχνες, αλλά και στη φιλοσοφία και την κοινωνικο-πολιτική ιστορία. Τούτο γίνεται πρόδηλο στο πλήθος των αναφορών που υπάρχουν στα τραγούδια του. Ονομαστικές μνημονεύσεις γίνονται σε πρόσωπα τόσο επερόκλητα όσο ο Jean Paul Sartre, ο Frank Sinatra, ο Ιησούς Χριστός, η Jackie Collins, ο Ralph Nader, ο Ricky Kasso, η Mae West, ο Hitler, ο Stalin, ο Liberace, η Mama Cass, ο Hugh Hefner, ο Hieronymous Bosch, ο Roger Corman, ο Stevie Wonder, ο Arthur Rimbaud και ο Harold Mc Millan. Εμμεσες αλλά λιγό - πολύ φανερές αναφορές γίνονται στον Soren Kirkegaard, στον David Cronenberg, στον Humphrey Bogart, στον Iggy Pop, στην Flannery O'Connor, στον Nietzsche, στον Μαρκήσιο De Sade, τους Σουρεαλιστές, τους Σιτουασιονιστές, τις θρησκευτικές αυτοκτονίες της Γουνίέας, στον Malcolm Lowry, τον Ronald Reagan, την Doris Lessing, τον Shakespeare, τον Timothy O' Leary, τον Νέρωνα, τον Paul Martel, τον John Fowles και αρκετούς άλλους που δεν έχουμε ακόμη ανακαλύψει. Παρ' όλο που η αυτομόρφωση είναι αρκετά πιθανή, δεν θα εκπλησσόμασταν αν μαθαίναμε πως στην προ-Foetus εποχή, ο Jim Thirwell είχε και ακαδημαϊκές εμπειρίες. Τόσο οι «εγκυλοπαιαδικές» του αναφορές όσο και το παιγνιώδες - κρυπτογραφικό πλαισίο τους θυμίζουν τον Vladimir Nabokov. Όπως και στην πολυσυλλεκτική μουσική του, αντλει από πολυποικίλες μνήμες, πληροφορίες και γλώσσες, που ενσωματώνει στο έργο του διαθέλωντας τες μέσα από το προσωπικό του ιδιαίτερο πρίσμα. Με την πλατιά του κουλτούρα δεν συρράπτει απλώς ένα παράξενο κολλάζ, αλλά δίνει πνοή στα οράματά του, που λόγω της υπαρξιακής τους διάστασης δεν μπορούν να θεωρηθούν σαν αυστηρά προσωπικά. Είναι λοιπόν ο Foetus ένας «διανοούμενος»

που αρέσκεται να υποδύεται τον αλήτη, ή ένας «αλήτης» με διανοούμενίστικες προσποιήσεις; Φοβάμαι πως τέτοιοι είδους ερωτήσεις είναι παγιδευτικές και ανούσιες. Το οπιού ο Thirwell έχει ευρεία μόρφωση και οι ίδιοι νου είναι τόσο σαφές όσο και το ίδιο δεν είναι ξένος προς τους Αμερικανικούς και Ευρωπαϊκούς δρόμους και τις πιο «βρόμικες» όψεις της ανθρώπινης δραστηριότητας. Δεν καταλαβαίνουμε ή μάλλον δεν συντασσόμαστε με την προτίμηση των κριτικών στους καθαρόδαιμους αλήτες ή διανοούμενους. Το motto «Από τη Φωτιά στη Βρομιά», μπορεί να αντιδιαστέλλει τον «βούρκο» του «Dirtdisk» με τα ολοκαυτώματα που προηγήθηκαν, αλλά δεν συνιστά μια αλλαγή πορείας πλεύσης. Προσθέτει μόνο έναν ακόμα κρικό στην αλυσίδα που κραδαίνει ο Foetus, ένα ακόμα κομματάκι στο παζλ. Είτε πρόκειται για τις βασανιστικές κολάσεις του «-Hole» και του «Nail», είτε για τις τωρινές «υποκοσμικές» εικόνες (που άλλωστε υπήρχαν και παλιότερα), η χρήση είναι κοινή. Ο Foetus τις χρησιμοποιεί με προφανή διάθεση υπερβολής, για να μιλήσει για τον εαυτό του, αλλοιώνοντας τα αρχικά τους νοήματα. Ο αυτοματιγώμενος ήρωας του μυθιστορήματός του είναι ο ίδιος. Οι νευρωτικές διαδρομές του από τον αυτοκινητόμο στον ναρκισσισμό και τανάπαλιν, βάφονται με τα χώραματα διαστροφικών παραβολών, με κυριαρχό στοιχείο την εξώφθαλμη και κραυγαλέα υπερβολή.

Πέρα από το να δειξει το μέγεθος του δράματος, η υπερβολή χρησιμεύει και για να το παρωδήσει. Τούτη η παρωδία και ο (αυτό)-χλευασμός εκφράζονται συχνά μ' ένα μαύρο, μαυρότατο χιούμορ. Ο πυκνός λογοπαιγνιώδης στίχος του μερικές φορές είναι δύσκολο να ερμηνευτεί, όχι μόνο λόγω των πολλών αναφορών σε άλλα πρόσωπα, συμβάντα, βιβλία, ταινίες κ.λπ., αλλά επίσης λόγω της χρήσης ιδιωματισμών και slang διαλέκτων από διάφορες περιοχές. Τα πράγματα γίνονται ακόμα πιο στριφνά αν λάβουμε υπ' όψη τις πολυεπίθεσεις στιχουργικές διαστρωματώσεις και τη συνύπαρξη διαφορετικών χαρακτήρων και απόψεων σ' ένα μόνο τραγούδι, στοιχείο που για τον ίδιο είναι «διαφανές όσο και η νύχτα, ή μάλλον το νερό» (!)

ΤΟΣ ΛΟΓΟΣ: ΔΙΑΥΓΑΖΟΝΤΑΣ

ΤΗ ΜΗΤΡΑ

«Το μέτωπό του χτυπάει με αδύναμη και θυμωμένη βία στο κόκκαλο της ήθης μου, όπως εκείνος που ξέρει από πριν ότι η επιθυμία του δεν μπορεί να εισακουστεί.. Πράγματα δεν βογγούσε από ηδονή, αλλά ήταν ένας θρήνος θανάτωμης νοσταλγίας, καταστροφικής επιδωξης»

Από την «Εσωτερική ζωή του Αλμπέρτο Μοράβια

Παρόλο που δεν εξηγούνται το μυστήριο της δημιουργίας, καλό θα ήταν να εξετάσουμε τα κίνητρα που τον «έσυραν», όπως λέει, στη μουσική σκηνή, για να εξωτερικεύσει «μετά από μια μακρά περίοδο αυτό που ήδη υπήρχε». Ο ίδιος εξημολογείται πως ήταν «μια σειρά απογοητεύσεων». Απογοητεύσεις που μπορούμε να χρεώσουμε τόσο σε πρωτικές εμπειρίες, διαψεύσεις και απομυθοποιήσεις αντιληφεων για τον κόσμο και

την τέχνη, όσο και στην κατακρήμνιση των συλλογικών οραμάτων που στο ροκ σημασιοδοτήθηκε από την πρόσφατη ήττα της πανκ «ασυλογικότητας» και την έλευση της αδιέξοδης μοναξίας και μαυρίλας, της ηττοπαθούς κλάψας και της ξεδιάντροπης χρυσοθρησάς των charts. Η αναγούλα και η οργή που ένιωθε για τη γλοιόδωρη γελοιότητα, το «αισχος και την απόδια» και τη σοβαροφανή ψευτιά της κρατούσας ποπ και της κοινωνίας ευρύτερα, τον άθησε να δημιουργήσει την Self - Immolation σαν «διεξόδο για ηχογραφημένα έργα επιθετικότητας, ενόρασης και έμπνευσης». Η «κραυγή αποδιάσης» της Self - Immolation είχε κι ένα αλλό συμπληρωματικό κίνητρο που, δυστυχώς, δεν είναι πλέον τόσο προφανές όσο δείχνει: την επιθυμία αλλαγής της συνείδησης και προσωπικού εξαγνισμού («κα βγάλω αυτά τα σκατά απ' τον οργανισμό μου»). Για τον Foetus, η εξορκιστική δράση της τέχνης είναι μια από τις πρώτιστες λειτουργίες της και παίρνει στο δικό του έργο τη μορφή βίασης επιθέσης. «Θέλω να χυσω τη χολή μου σ' όσα έχω δει», δηλώνει στο «Ache».

Η απελπισία στο σύγχρονο πολιτισμό αποτελεί την κύρια θεματολογία και πηγή έμπνευσης του Thirwell, κάτι που δανειζε-

ται, όπως και αρκετά άλλα, από το υπαρξιστικό ρεύμα των δύο τελευταίων αιώνων. Αυτή η απελπισία είναι σύμβιτη με το σαφάρι του νοήματος της ζωής ή την - πικρή - ανακάλυψη της εξαφάνισης του ειδους, «O Scraping Foetus of the Hell... αντλεί έμπνευση από την επιδημία απελπισίας και απόγνωσης που είναι ενδημική στην ευρύτερη κοινωνία όπως και στις διάφορες εκφράσεις προσωπικής πολιτικής...», δηλώνει ο Thirwell ως Clint Ruin για τον εαυτό του! Σε τούτη τη θεματολογία ο S.F.O.T.W. αποδίαζει με την «ελιθιότητα και τον παραλογισμό των αυτοαναπαραγώμενων συστημάτων μας και ψάχνει την προ-αποκαλυπτική εποχή για να την υιοθετήσει». Στους μύθους του Foetus η ζωή δεν αξιζει την ευφημία της, είναι μια «οριζόντια πτώση» από τη μήτρα στον τάφο. Αν βρίσκοντας κάπως απαισιόδοξα και μοιρολατρικά όλα αυτά, βιάζεστε να τον κατατάξετε στη σύγχρονη death / gloom rock κουλτούρα, έχετε παραπλανηθεί: Μέσα στον διαιωνιζόμενο μεσσιάνων της ανθρώπινης φυλής, έργα σαν εκείνα του Foetus εκφράζουν μια εξεγερσιακή στάση και αρνούνται να συνταχθούν με την κυριαρχηθεί αθλιότητα. Ακόμα και στην έσχατη απελπισία θα προτιμήσει να αυτοσχλευστεί ή να ουρλιάζει από το να κλαψουρίσει Ακό-

